

Comparison of Fear of Compassion, Experiential Avoidance and Forgiveness in Girl Victims of Sexual Maltreatment and without Sexual Maltreatment in Childhood

Leila Shameli¹

Abstract

The study aimed to compare girls who were victims of childhood sexual maltreatment with girls without a history of childhood sexual maltreatment in terms of fear of compassion, experiential avoidance, and forgiveness. The method of this research was descriptive causal-comparative. The sample consisted of 232 girl students of the Salman Farsi University of Kazerun who were selected in an available sampling and by sending the questionnaire link to the social channels of the students of the university in line with the virtual education condition of the Coronavirus pandemic. In this way, 116 girl students with a history of childhood sexual maltreatment, with an age range of 18 to 40 years and the exclusion criteria of a history of addiction were as a victim group. Together with 116 girl students who had no history of childhood sexual maltreatment and were matched with the first group in terms of age and level of education, they completed the Fear of Compassion Scales (FCS), Acceptance and Action Questionnaire-II (AAQ-II), and Inter-Personal Forgiveness Inventory (IFI). Data analysis was performed using multivariate analysis of variance in SPSS-26 software. Findings showed that there was a significant difference between victims of sexual maltreatment and the group without a history of it in terms of fear of compassion, experiential avoidance, and forgiveness. Results for psychologists to hold training courses and interventions for reducing fear of compassion, experiential avoidance, and promoting forgiveness in these girls be useful.

Keywords

Fear of Compassion, Experiential Avoidance, Forgiveness, Sexual Maltreatment, Girls.

---

1 . Assistant Professor., Department of Psychology, Ardakan University, Ardakan, Iran.
l.shameli@ardakan.ac.ir. (Corresponding Author)

Introduction

Childhood maltreatment is a general issue with serious consequences for people's lives. Sexual maltreatment Unlike physical maltreatment, which has an obvious symbolism, it often remains a hidden secret between the abused (child) and the abuser. Studies have shown that victims of sexual abuse show less compassion than those without a history of abuse (Miron, & et al. 2016). Children who have been maltreated as children develop active inner models of themselves as unlovable beings, worried about being rejected by others, and believing that compassion is a sign of weakness. Hence, receiving compassion from oneself or others targets a threatening and frightening response that victims have a limited capacity for self-regulation. This conditional response from fear of kindness to oneself or others is called fear of compassion (Gilbert, 2014).

Methodology

The present study was a descriptive causal-comparative study. The statistical population included all students of the Salman Farsi University of Kazerun. The study sample consisted of 232 girl students who were selected in an available sampling by sending a questionnaire link to the social channels related students; Initially, 116 girl students met the inclusion criteria to declare a history of child sexual maltreatment and also agreed with all 5 items related to the sexual maltreatment subscale of the Child Abuse Self-Reporting Scale (CASRS) and the age range of 18 to 40 years and the exclusion criteria for a history of drug addiction were considered as the victim group, along with 116 other girl students with no history of sexual maltreatment and They did not in all 5 items of the sexual maltreatment subscale of the child abuse self-report scale, they obtained a score of zero and were matched with the first group in terms of age and level of education, They completed the Fear of Compassion Scales (FCS), Acceptance and Action Questionnaire-II (AAQ-II), and Inter-Personal Forgiveness Inventory (IFI). Data analysis was performed using multivariate analysis of variance in SPSS-26 software.

Findings

The results showed that girls with a history of childhood sexual maltreatment had higher scores on fear of compassion, fear of self-compassion, fear of receiving compassion for others, experiential avoidance, and lower scores on forgiveness than girls without a history of sexual maltreatment during childhood.

Result

Overall, the current study confirms little previous research conducted abroad on the negative and long-term psychological consequences of experiencing childhood sexual maltreatment in Iranian girls. The results show that the impact of such bitter experiences is such that young girls, for years, suffer from fear of compassion for themselves, for those around them, and even for receiving compassion from others, and perhaps if no intervention is made, the possibility It is also affecting their quality of married life. Also, choosing an inconsistent strategy of experiential avoidance and little use of interpersonal forgiveness will exacerbate the above consequences. Therefore, the present study doubles the need for education and intervention programs to reduce the negative effects of childhood sexual maltreatment experienced in the early stages of child development and before the formation and persistence of psychological trauma.

References

- Abasi, E., Fati, L., Molodi, R. & Zarabi, H. (2013). Psychometric properties of Persian version of acceptance and action questionnaire-II. *Psychological Methods and Models*, 2 (10), 65-80. (In Persian)
- Beckenbach, J., Giordano, F., Sells, J. & Tollerud, T. (2007). Sexual abuse and forgiveness: A regression analysis. *Professional Issues in Counseling, Summer*. Retrieved from <http://www.shsu.edu/~piic/summer2007/index.html>
- Bond, F. W., Hayes, S. C., Bear, R. A., Carpenter, K. M., Guenole, N., Orcutt, H. K., Waltz, T. & Zettle, R. D. (2011). Preliminary psychometric properties of the acceptance and action questionnaire-II: A revised measure of psychological inflexibility and experiential avoidance. *Behavior Therapy*, 42(4), 676-688.
- Boykin, D. M., Himmerich, S. J., Pinciotti, C. M., Miller, L. M., Miron, L. R. & Orcutt, H. K. (2018). Barriers to self-compassion for female survivors of childhood maltreatment: The roles of fear of self-compassion and psychological inflexibility. *Child Abuse & Neglect*, 76(2), 216-224.
- Branscome, R. E. (2018). The relationship between substance use problems, family communication, forgiveness, and male childhood sexual abuse. Dissertation & Theses in Ph.D., The University of North Carolina at Charlotte.
- Cohen, J. A., Mannarino, A. P. & Deblinger, E. (2006). *Treating trauma and traumatic grief in children and adolescents*. New York, NY: Guilford Press.
- Ehteshamzadeh, P., Ahadi, H., Enayati, M. S. & Heidari, A. (2011). Construct and validation of a scale for measuring interpersonal forgiveness. *Iranian Journal of Psychiatry & Clinical Psychology*, 16(4), 443-455. (In Persian)

- Gilbert, P. (2005). *Compassion and cruelty: A bio-psychosocial approach*. In P. Gilbert (Ed.), *Compassion: Conceptualizations, research and use in psychotherapy* (pp. 9–74). London: Routledge
- Gilbert, P. (2010). Compassion focused therapy [Special issue]. *International Journal of Cognitive Psychotherapy*, 3, 95–201.
- Gilbert, P. (2014). The origins and nature of compassion focused therapy. *British Journal of Clinical Psychology*, 53(1), 6-41.
- Gilbert, P. (2015). An evolutionary approach to emotion in mental health with a focus on affiliative emotions. *Emotion Review*, 7(3), 230-237
- Gilbert, P. (2019). Explorations into the nature and function of compassion. *Current Opinion in Psychology*, 28, 108-114.
- Gilbert, P., McEwan, K., Mitra, R., Franks, L., Richter, A. & Rockliff, H. (2008). Feeling safe and content: A specific affect regulation system? Relationship to depression, anxiety, stress, and self-criticism. *Journal of Positive Psychology*, 3(3), 91-182.
- Gilbert, P., McEwan, K., Gibbons L., Chotai S., Duarte J. & Matos. (2013). Fears of compassion and happiness in relation to alexithymia, mindfulness and self-criticism. *Psychology of Psychotherapy*, 85(4), 374-390.
- Gilbert, P., McEwan, K., Matos, M. & Ravis, A. (2011). Fears of compassion: Development of three self-report measures. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 84(3), 239–255.
- Gilbert, P., McEwan, K., Mitra, R., Richter, A., Franks, L., Mills, A., Bellew, R. & Gale, C. (2009). An exploration of different types of positive affect in students and patients with a bipolar disorder. *Clinical Neuropsychiatry: Journal of Treatment Evaluation*, 6(4), 143-135.
- Gilbert, P. & Procter, S. (2006). Compassionate mind training for people with high shame and self-criticism: Overview and pilot study. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 13, 353–379.
- Hayes, S. C., Strosahl, K., D., Wilson, K. G., Bissett, R. T., Pistorello, J., Toarmino, D. & et al. (2004). Measuring experiential avoidance: A preliminary test of a working model. *The Psychological Record*, 54, 553-578.
- Kelly, A. C., Leybman, J. M. & Gilbert, P. (2012). Social safeness, received social support, and maladjustment: Testing a tripartite model of affect regulation. *Cognitive Therapy and Research*, 36(6), 815-826.
- Khajavikia, H. (2009). A study of abuse factors against married women referred to the forensic medical center of Tabriz. *Journal of Woman & Study of Family*, 1(2), 47-68. (In Persian)
- Kirby, J. N., Day, J. & Sagar, V. (2019). The ‘Flow’ of compassion: A meta-analysis of the fears of compassion scales and psychological functioning. *Clinical Psychology Review*, 70, 26-39.

- Leahy, R. L., Tirch, D. D. & Napolitano, L. A. (2012). Why is emotion regulation important? *Psychotherapy in Australia*, 19(1), 68.
- Lindert, J., Von Ehrenstein, O. S., Grashow, R., Gal, G., Braehler, E. & Weisskopf, M. G. (2014). Sexual and physical abuse in childhood is associated with depression and anxiety over the life course: Systematic review and meta-analysis. *International Journal of Public Health*, 59, 359-372.
- Lyons, G. C. B., Deane, F. P. & Kelly, P. J. (2010). Forgiveness and purpose in life as spiritual mechanisms of recovery from substance use disorders. *Addiction Research and Theory*, 18(5), 528–543.
- Maio, G. R., Thomas, G., Fincham, F. D. & Carnelley, K. B. (2008). Unraveling the role of forgiveness in family relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 94, 307–319.
- Miron, L. R., Seligowski, A. V., Boykin, D. M. & Orcutt, H. K. (2016). The potential indirect effect of childhood abuse on post-trauma pathology through self-compassion and fear of self-compassion. *Mindfulness*, 7(3), 596–605.
- Miron, L. R., Sherrill, A. M. & Orcutt, H. K. (2015). Fear of self-compassion and psychological inflexibility interact to predict PTSD symptom severity. *Journal of Contextual Behavioral Science*, 4, 37–41.
- Mohammadkhani, P., Mohammadi, M., Nazari, M., Salavati, M. & Razzaghi, O. (2003). Development, validation and reliability of child abuse self-report scale (CASRS) in Iranian students. *Medical Journal of the Islamic Republic of Iran*, 17(1), 51-58.
- Müller, M., Vandeleur, C., Rodgers, S., Rössler, W., Castelao, E., Preisig, M. & Ajdacic-Gross, V. (2015). Posttraumatic stress avoidance symptoms as mediators in the development of alcohol use disorders after exposure to childhood sexual abuse in a Swiss community sample. *Child Abuse & Neglect*, 46, 8–15.
- O'Mahen, H. A., Karl, A., Moberly, N. & Fedock, G. (2015). The association between childhood maltreatment and emotion regulation: Two different mechanisms contributing to depression? *Journal of Affective Disorders*, 174, 287-295.
- Pargament, K. I., Smith, B. W., Koenig, H. G. & Perez, L. (1998). Patterns of positive and negative religious coping with major life stressors. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 37, 710-724.
- Peets, K., Hodges, V. E. & Salmivalli, C. (2012). Forgiveness and its determinants depending on the interpersonal context of hurt. *Journal of Experimental Child Psychology*, 114(1), 131–145.

- Pereda, N., Guilera, G., Forns, M. & Gómez-Benito, J. (2009). The prevalence of child sexual abuse in community and student samples: A meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, 29 (4), 328–338.
- Polusny, M. A., Rosenthal, M. Z., Aban, I. & Follette, V. M. (2004). Experiential avoidance as a mediator of the effects of adolescent sexual victimization on adult psychological distress. *Violence and Victims*, 19, 1–12.
- Rabbani, A. K. & Momenirad, F. (2016). Evaluation of educational factors affecting the socialization of children based on content analysis (The study two groups of mothers affected in Isfahan). *Two Quarterly Journal of Contemporary Sociological Research*, 5(8), 47-67. (In Persian)
- Raheb, G., Eghlima, M., Abbasi Kamroudi, M. & Kafshgar, M. (2009). The psycho-social impact of child abuse and the role of the police in preventing its occurrence. *Journal of Social Order*, 1(2), 81-106. (In Persian)
- Sadeghzadeh, M. & Shameli, L. (2021). Investigating the psychometric properties of the Persian version of the fear of compassion scale (FCS). *Journal of Modern Psychological Researches*, 16(61), 127-142. (In Persian)
- Sangani, A., Talebzadeh, M., Jangi, P., Ramak, N. & Homayouni, A. (2018). The role of aggression and self-compassion in the forgiveness of mother assistants at rehabilitation centers for people with intellectual disability. *Journal of Exceptional Children*, 18(4), 31-40. (In Persian)
- Shenk, C. E., Putnam, F. W. & Noll, J. G. (2012). Experiential avoidance and the relationship between child maltreatment and PTSD systems: Preliminary evidence. *Child Abuse & Neglect*, 36, 118-126.
- Ullman, S. E., Peter-Hagene, L. C. & Relyea, M. (2014). Coping, emotion regulation, and self-blame as mediators of sexual abuse and psychological symptoms in adult sexual assault. *Journal of Child Sexual Abuse*, 23(1), 74–93.
- World Health Organization. (2020). *Child maltreatment*. World Health Organization, Geneva. Available from: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs150/en/index.html>
- Worthington, E. L., Jr., Berry, J. W. & Parrott, L. III. (2001). Unforgiveness, forgiveness, religion, and health. In T. G. Plante & A. C. Sherman (Eds.), *Faith and health: Psychological perspectives*, The Guilford Press. pp. 107–138.
- Worthington Jr, E. L. & Cowden, R. G. (2017). The psychology of forgiveness and its importance in South Africa. *South African Journal of Psychology*, 47(3), 292-304.
- Xavier, A., Cunha, M. & Pinto Gouveia, J. (2015). Deliberate self-harm in adolescence: The impact of childhood experiences, negative affect and fears of compassion. *Revista de Psicopatología y Psicología Clínica*, 20, 41–49.

مقایسه ترس از شفقت‌ورزی، اجتناب تجربه‌ای و بخشایشگری در دختران قربانی بدرفتاری جنسی و فاقد بدرفتاری جنسی در دوران کودکی

لیلا شاملی^۱

چکیده

پژوهش حاضر با هدف مقایسه ترس از شفقت‌ورزی، اجتناب تجربه‌ای و بخشایشگری در دختران قربانی بدرفتاری جنسی دوران کودکی با دختران فاقد سابقه بدرفتاری جنسی دوران کودکی انجام شد. روش پژوهش توصیفی از نوع علی-مقایسه‌ای و نمونه شامل ۲۳۲ دختر از دانشجویان دانشگاه سلمان فارسی کازرون بود که مقارن با شرایط آموزش مجازی پاندمی ویروس کرونا، به شیوه در دسترس و از طریق ارسال لینک پرسشنامه در کانال‌های اجتماعی مربوط به دانشجویان دانشگاه انتخاب شدند؛ بدین صورت که در ابتدا ۱۱۶ دانشجوی دختر با رعایت ملاک‌های ورود داشتن سابقه بدرفتاری‌های جنسی دوران کودکی و با دامنه سنی ۱۸ تا ۴۰ سال و ملاک خروج سابقه اعتیاد به مواد مخدر به‌عنوان گروه قربانی در نظر گرفته شدند و به همراه ۱۱۶ دانشجوی دختر دیگر که سابقه هیچ‌گونه بدرفتاری جنسی دوران کودکی نداشتند و از لحاظ سن و سطح تحصیلات با افراد گروه اول هم‌تا شده بودند، گروه نمونه را تشکیل دادند و پرسشنامه‌های ترس از شفقت (FCS)، پذیرش و عمل - نسخه دوم (AAQ-II) و بخشودگی بین‌فردی (IFI) را تکمیل نمودند. تحلیل داده‌ها با استفاده از روش تحلیل واریانس چندمتغیری در نرم‌افزار SPSS 26 انجام گرفت. یافته‌ها گویای وجود تفاوت معنادار قربانیان بدرفتاری جنسی و گروه فاقد سابقه بدرفتاری جنسی از نظر ترس از شفقت‌ورزی، اجتناب تجربه‌ای و بخشایشگری بود. نتایج برای روان‌شناسان به‌منظور لزوم برگزاری دوره‌های آموزشی و مداخلاتی جهت کاهش چنین پیامدهای روان‌شناختی مفید می‌باشد.

واژگان کلیدی

ترس از شفقت‌ورزی، اجتناب تجربه‌ای، بخشایشگری، بدرفتاری جنسی، دختران.

۱. استادیار، گروه روان‌شناسی، دانشگاه اردکان، اردکان، ایران. (نویسنده مسئول)

مقدمه و بیان مسئله

بدرفتاری‌های دوران کودکی شامل غفلت و انواع سوءاستفاده‌های جسمانی، عاطفی و جنسی از کودکان است که به‌طور حتم، سلامت، رشد و اعتماد آنان را خدشه‌دار می‌سازد (سازمان بهداشت جهانی^۱، ۲۰۲۰). بزرگسالانی که در دوران کودکی مورد بدرفتاری قرار گرفته‌اند با احتمال بیشتری به مشکلات رفتاری، جسمانی و روانی از قبیل افسردگی، سوءمصرف مواد مخدر و رفتارهای جنسی پرخطر گرفتار می‌شوند. بر اساس آمار سازمان بهداشت جهانی (۲۰۲۰)، از هر ۵ زن و هر ۱۳ مرد، یک نفر تاریخچه سوءاستفاده جنسی دارد. هم‌چنین، بررسی فراتحلیل نرخ شیوع سوءاستفاده جنسی کودکان در ۲۲ کشور نشان داد به‌طور نسبی ۸ درصد مردان و ۱۹ درصد زنان قبل از سن ۱۸ سالگی شکلی از بدرفتاری جنسی را تجربه کرده‌اند (پردا و همکاران^۲، ۲۰۰۹). بدرفتاری جنسی برخلاف بدرفتاری جسمی کودک که نمادی آشکار دارد، بیشتر اوقات به‌صورت رازی پنهان میان سوءاستفاده‌شونده (کودک) و سوءاستفاده‌کننده باقی می‌ماند. به همین دلیل، آمار گزارش‌های رسیده از جوامع مختلف در زمینه بدرفتاری جنسی کودکان بسیار کمتر از میزان واقعی شیوع این پدیده است و طبق مطالعات انجام شده در دهه اخیر، کودکان قربانی بدرفتاری جنسی مشکلات روان‌شناختی بعدی را در بزرگسالی متحمل می‌شوند (راهب و اقلیما، ۱۳۹۳).

مطالعات نشان داده که قربانیان بدرفتاری جنسی، شفقت‌ورزی کمتری نسبت به افراد فاقد سابقه بدرفتاری از خود نشان داده‌اند (میرون و همکاران^۳، ۲۰۱۶). مفهوم شفقت‌ورزی^۴ برگرفته از نظریه گیلبرت^۵ (۲۰۰۵) با تکیه بر مطالعات روان‌شناسی تکاملی بیان می‌کند موجودات زنده در انجام تکالیف مهم زندگی‌شان دارای سه سیستم تنظیم‌گر هستند و هر کدام کارکردی ویژه

-
1. World Health Organization
  2. Pereda et al
  3. Miron et al
  4. Compassion
  5. Gilbert

دارند. این سه سیستم شامل سیستم تهدید^۱، سیستم سائق^۲ و سیستم تسکین یا آرامش^۳ است. سیستم اول به نشانه‌های خطر درونی و بیرونی حساس است و مقابله دفاعی را در هنگام دریافت تهدید فعال می‌کند و عواطف منفی و رقابتی در موجود زنده برمی‌انگیزاند؛ پرکاری این سیستم با آسیب‌شناسی روانی همراه است. دومین سیستم به فرد برای کسب منابع برای بقا کمک می‌کند و هیجانات مثبت و فعال مانند هیجان ناشی از رسیدن به هدف را تولید می‌نماید. در نهایت، سیستم تسکین که کاهنده فعالیت سیستم تهدید است، زمانی که تهدیدی وجود ندارد یا به منابع خاصی نیاز نیست به موجود زنده این پیام را می‌دهد که وارد حالت آرامش شود (کلی و همکاران^۴، ۲۰۱۲). احساس امنیت اجتماعی حاصل عملکرد سیستم تسکین و آرامش است که به‌عنوان ادراک افراد از جهان اجتماعی امن، صمیمی و آرام همراه با احساسات تعلق، پذیرش و صمیمیت از جانب دیگران تعریف شده است (گیلبرت و همکاران^۵، ۲۰۰۹). تجربه امنیت اجتماعی از طریق فعال‌سازی سیستم تسکین، با احساسات مثبت همراه با آرامش و بهزیستی توأم است (گیلبرت، ۲۰۱۵). اشکال در دست‌یابی به احساس امنیت اجتماعی می‌تواند زیربنای آسیب‌پذیری نسبت به بسیاری از اختلالات روانشناختی باشد (گیلبرت و همکاران، ۲۰۰۸).

همان‌گونه که گیلبرت و پروکتر^۶ (۲۰۰۶) مطرح کردند تجارب اولیه دلبستگی نقش مهمی در رشد سیستم تسکین ایفا می‌کند. دلبستگی ایمن به مراقبین در دوران کودکی، حس امنیت و حمایت از طرف دیگران را تسهیل می‌نماید. این رویه به نوبه خود، خاطرات هیجانی مثبتی برای فرد خلق می‌کند تا جهت کسب آرامش در زمان تجربه استرس در طول زندگی در دسترس آنان قرار گیرد. از طرفی، بدرفتاری و غفلت والدین به‌عنوان منبعی از تهدید عمل می‌کند و هنگامی که خاطرات هیجانی این تجارب تلخ فعال می‌شوند منجر به طرد، سرکوب و اجتناب می‌شوند (گیلبرت و همکاران، ۲۰۱۱). به‌عبارت دیگر، بدرفتاری‌های دوران کودکی تعادل سیستم‌های

-
1. Threat System
  2. Drive System
  3. Soothing System
  4. Kelly et al
  5. Gilbert et al
  6. Gilbert & Procter

خودتنظیمی را از طریق فعال‌سازی بیش از حد سیستم تهدید برهم می‌زند (گیلبرت و پروکتر، ۲۰۰۶). قربانیان بدرفتاری دوران کودکی ممکن است چالش‌های منحصربه‌فردی را تجربه کنند که با توانایی‌شان در کسب آرامش تداخل نماید (بویکین و همکاران^۱، ۲۰۱۸). همچنین، ممکن است کودکان قربانی بدرفتاری در دوران کودکی باور درونی فعالی از خود به‌عنوان موجوداتی غیردوست‌داشتنی، نگران از طرد شدن توسط دیگران و باور به این‌که شفقت‌ورزی نشانه‌ای از ضعف است را پرورش دهند. از این‌رو، دریافت شفقت از طرف خود یا دیگران یک پاسخ تهدیدآمیز و ترسناک با این مضمون که ظرفیت محدودی برای خودنظم‌دهی دارند را مورد هدف قرار می‌دهد. این پاسخ، شرطی ترس از مهربانی نسبت به خود یا دیگران، ترس از شفقت‌ورزی^۲ نامیده می‌شود (گیلبرت، ۲۰۱۴). در واقع، ترس از شفقت‌ورزی، بازدارنده شفقت در سه جهت شفقت خودبه‌خود^۳ با این محتوا که شفقت‌ورزی یک ضعف یا لطف افراطی در حق خود است، ترس از شفقت خود به دیگری^۴ با این نگرانی که مردم، افراد شفقت‌ورز را اشخاص بی‌کفایت و بی‌فایده قلمداد می‌کنند و ترس از دریافت شفقت از دیگری^۵ با این مضمون که دیگران همیشه قابل اعتماد و در دسترس نیستند، می‌باشد (گیلبرت، ۲۰۱۹). همان‌گونه که قبلاً ذکر گردید به اعتقاد گیلبرت (۲۰۱۰) ترس از شفقت‌ورزی از نظام دلبستگی افراد نشأت می‌گیرد. وی نظام دلبستگی را هم‌چون کتابی می‌داند که در اثر مواجهه با یک بدرفتاری یا بی‌تفاوتی بسته می‌شود، اما می‌تواند در اثر شفقت‌ورزی و مهربانی یک درمان‌گر یا آموزش خودشفقت‌ورزی دوباره از نو گشوده شود. هرچند وقتی که مجدداً باز گردد، از همان‌جایی گشوده می‌شود که پیش از آن بسته شده بود. به‌عبارت دیگر، اگر نظام دلبستگی در اثر تعارض‌های هیجانی، بی‌تفاوتی یا بدرفتاری بسته شود، از سرگیری مجدد فعالیت آن، این خاطرات ناخوشایند عاطفی را هم دوباره فعال خواهد نمود. در واقع، احتمال ظهور دوباره همین عواطف نامطلوب که ترس از شفقت‌ورزی را پی‌ریزی نموده و به مانعی بزرگ بر سر راه بهبود و درمان فرد تبدیل می‌شود هم وجود دارد؛ به کلامی روشن‌تر، حس گرمی تداعی شده با دلسوزی‌هایی که فرد در طی درمان

1. Boykin et al

2. Fear of Compassion

3. Self- to- Self

4. Self- to- Other

5. Other-to- Self

تجربه می‌کند، اندوه خواستن اما دریافت نکردن مراقبت و عاطفه از سوی افراد مهم زندگی را فعال کرده، فرد را نسبت به تنهایی درونی خویش آگاه ساخته و به صورت کاملاً دردناکی به یاد وی خواهد آورد که همواره در اشتیاق چنین روابط نزدیک و پذیرنده‌ای بوده است (گیلبرت و همکاران، ۲۰۱۱).

پیشینه تجربی

بدرفتاری‌های دوران کودکی یک مسئله کلی با پیامدهای جدی در زندگی افراد است. این مسئله به صورت ویژه در مورد دختران و زنان به دلیل نقش مهم و حساس‌شان در خانواده و تحت تأثیر قرار دادن اهداف برنامه‌های توسعه و بهداشت جامعه برجسته‌تر می‌شود (خواجوی‌کیا، ۱۳۸۷). در این میان، ترس از شفقت‌ورزی یکی از متغیرهای متأثر از بدرفتاری دوران کودکی است. به گونه‌ای که چنانچه شخصی دچار ترس از شفقت‌ورزی باشد، فرصت تجربه و یادگیری رفتارهای تعلق‌جویانه و روابط اجتماعی بین‌فردی را به‌عنوان یک منبع تسکین، پیوستگی و آرامش در زمان آشفتگی و تنهایی از دست خواهد داد و نسبت به مشکلات سلامت روان، آسیب‌پذیرتر خواهد شد (کربی و همکاران^۱، ۲۰۱۹). ترس از شفقت‌ورزی احتمال این‌که بازماندگان بزرگسال قربانی بدرفتاری در دوران کودکی را ترغیب به بدرفتاری با فرزندان‌شان کند نیز افزایش می‌دهد. بویکین و همکاران (۲۰۱۸) نشان دادند که زنان با سابقه متوسط تا شدید بدرفتاری جنسی در دوران کودکی ترس از شفقت بیشتری نسبت به زنان با حداقل یا فقدان سابقه بدرفتاری جنسی داشتند. این افراد نه تنها آشنایی با شفقت‌ورزی (نسبت به خود و دیگران) ندارند. بلکه از آن نفرت نیز دارند. قربانیان به دلیل بدرفتاری‌هایی که دریافت کرده‌اند در سیستم تهدیدشان بیش‌فعالی و در سیستم آرامش‌شان کم‌کاری رخ می‌دهد. کسانی که در دوران کودکی قربانی بدرفتاری بوده‌اند، تأثیرات بدرفتاری به مراتب درازمدت بوده و مشکلات بین‌فردی، خودتنظیمی هیجانی کاهش یافته و راهبردهای انطباقی نابهنجار از قبیل اجتناب را از خود نشان

^۱. Kirby et al

داده‌اند (مالر و همکاران^۱، ۲۰۱۵، آلمن و همکاران^۲، ۲۰۱۴). مطالعات پیشین نشان داده که اجتناب تجربه‌ای^۳ نقش مهمی در به‌وجود آمدن علائم روان‌شناختی در پاسخ به حوادث ناگوار و تروماتیک دارد (پلوسنی و همکاران^۴، ۲۰۰۴). اجتناب تجربه‌ای به معنای میل به اجتناب یا فرار عمدی از تجارب ناخوشایند درونی از قبیل افکار، هیجانات و خاطرات ناخواسته است که تلاش برای کنترل، سرکوب یا بازداری از شکل‌گیری و تکرار این اتفاقات خصوصی و زمینه‌های مرتبط با آن را به همراه دارد (شنک و همکاران^۵، ۲۰۱۲). همچنین، بدرفتاری‌های دوران کودکی همبستگی بسیار بالایی با افسردگی در دوران بزرگسالی دارد. بدین صورت که چنین تجاربی منجر به رشد سبک‌های شناختی و رفتاری نابهنجار می‌شود و افراد را مستعد هیجانات روان‌شناختی منفی از جمله افسردگی و اضطراب می‌نماید (آماهن و همکاران^۶، ۲۰۱۵). همان‌گونه که پیش از این مطرح شد کودکانی که مورد بدرفتاری قرار گرفته‌اند معمولاً از راهبردهای اجتناب به کرات استفاده می‌کنند (کوهن و همکاران^۷، ۲۰۰۶ و شنک و همکاران، ۲۰۱۲). با این وجود، چنان‌چه این افراد مجهز به یک راهبرد سازگارانه جهت کاهش پیامدهای بدرفتاری بودند چه بسا پیامدهای منفی کمتری در درازمدت نصیب‌شان می‌شد. بخشایشگری^۸ یک راهبرد و پاسخ انطباقی در برابر هیجانات منفی ناشی از سابقه بدرفتاری در دوران کودکی می‌باشد (لیندر و همکاران^۹، ۲۰۱۴ و مایو و همکاران^{۱۰}، ۲۰۰۸). در واقع، بخشایشگری یک راهبرد کارآمد در مقایسه با مصرف مواد مخدر جهت تنظیم حالات خلقی منفی ناشی از تجربه بدرفتاری در دوران کودکی است (لیونز و همکاران^{۱۱}، ۲۰۱۰). مطالعات پیشین نیز به روشنی

-
1. Muller et al
  2. Ullman et al
  3. Experiential Avoidance
  4. Polusny et al
  5. Shenk et al
  6. O'Mahen et al
  7. Cohen et al
  8. Forgiveness
  9. Lindert et al
  10. Maio et al
  11. Lyons et al

اثرات فیزیولوژیکی بخشایشگری که منجر به کاهش فشار خون و ضربان قلب و کاهش هورمون‌های استرس مثل کورتیزول می‌شود را گزارش نموده‌اند (برنسکام^۱، ۲۰۱۸).

علی‌رغم آن‌که در پژوهش‌های پیشین به مرور برخی نظریه‌ها و پژوهش‌های حوزه بدرفتاری دوران کودکی پرداخته شده است. اما پژوهشی که به‌طور ویژه و اختصاصی به بررسی ارتباط سه متغیر روان‌شناختی ترس از شفقت‌ورزی، اجتناب تجربه‌ای و بخشایشگری در قربانیان بدرفتاری جنسی دوران کودکی پردازد، یافت نشد. علاوه بر این، بررسی سه ویژگی روان‌شناختی مذکور در دختران بزرگسال ایرانی که در دوران کودکی قربانی بدرفتاری جنسی بوده‌اند و مقایسه آنان با دختران فاقد سابقه بدرفتاری جنسی بر نوآوری و ضرورت اجرای پژوهش حاضر می‌افزاید. همچنین، اهمیت پژوهش کنونی با در نظر داشتن بیانیه سازمان بهداشت جهانی (۲۰۲۰) مبنی بر این‌که یک کودک آزرده به احتمال بسیار در بزرگسالی، دیگران را مورد آزار قرار می‌دهد و خشمش از نسلی به نسل بعد منتقل می‌شود برجسته‌تر می‌گردد.

چارچوب نظری

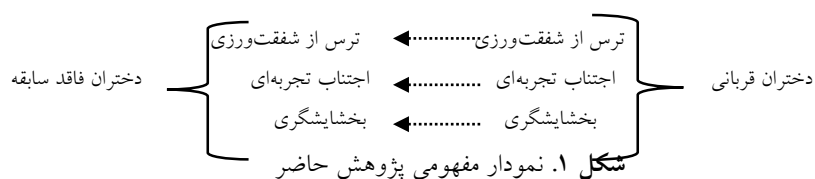
بی‌تردید، رشد و بالندگی هر جامعه‌ای در سایه امنیت، سلامت جسمانی و روانی اعضای آن جامعه شکوفا خواهد شد. در این راستا نقش دختران به‌عنوان زنان آینده به جهت وظیفه خطیر و بسیار مهم خود یعنی تربیت نسل بشر حائز اهمیت است. با توجه به موارد ذکر شده، هدف پژوهش کنونی بررسی تأثیر سابقه بدرفتاری جنسی دوران کودکی بر ترس از شفقت‌ورزی، اجتناب تجربه‌ای و بخشایشگری در دختران قربانی بزرگسال است. بر این اساس، فرضیه‌های پژوهش حاضر عبارت‌اند از:

- ۱- بین ترس از شفقت‌ورزی دختران قربانی بدرفتاری جنسی و دختران فاقد سابقه بدرفتاری جنسی در دوران کودکی تفاوت وجود دارد.
- ۲- بین اجتناب تجربه‌ای دختران قربانی بدرفتاری جنسی و دختران فاقد سابقه بدرفتاری جنسی در دوران کودکی تفاوت وجود دارد.

^۱. Branscome

۳- بین بخشایشگری دختران قربانی بدرفتاری جنسی و دختران فاقد سابقه بدرفتاری جنسی در دوران کودکی تفاوت وجود دارد. نمودار مفهومی پژوهش حاضر در شکل زیر نمایش داده شده است.

روش پژوهش

پژوهش حاضر توصیفی از نوع علی-مقایسه‌ای است. جامعه آماری آن شامل کلیه دانشجویان دانشگاه سلمان فارسی کازرون در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۳۹۸ بود که ۲۳۲ دختر دانشجوی دانشگاه سلمان فارسی کازرون نمونه مورد مطالعه را تشکیل داد که مقارن با شرایط آموزش مجازی دوره اپیدمی کرونا، به شیوه در دسترس و از طریق ارسال لینک پرسشنامه در کانال‌های اجتماعی مربوط به دانشجویان دانشگاه انتخاب شدند؛ بدین صورت که ابتدا ۱۱۶ دانشجوی دختر با رعایت ملاک‌های ورود اعلام سابقه بدرفتاری‌های جنسی در دوران کودکی و موافقت با همه ۵ گویه زیرمقیاس بدرفتاری جنسی از پرسشنامه خودگزارشی کودک‌آزاری (CASRS) و در دامنه سنی ۱۸ تا ۴۰ سال و ملاک خروج سابقه اعتیاد به مواد مخدر به‌عنوان گروه قربانی و ۱۱۶ دانشجوی دختر بدون سابقه بدرفتاری جنسی در دوران کودکی و عدم موافقت با همه ۵ گویه زیرمقیاس بدرفتاری جنسی پرسشنامه خودگزارشی کودک‌آزاری نمره صفر کسب کردند و در دامنه سنی و سطح تحصیلات مشابه افراد گروه اول گروه نمونه را تشکیل دادند. تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز به شیوه تحلیل واریانس چندمتغیری در نرم‌افزار SPSS-26 انجام شد.

ابزارهای پژوهش

پرسشنامه خودگزارشی کودک آزاری^۱ (CASRS): این پرسشنامه توسط محمدخانی و همکاران (۲۰۰۳) تهیه و دارای ۳۸ گویه است و دامنه‌ای از رفتار کودک آزاری، از آزار جنسی تا آزار روان‌شناختی و جو منفی خانه، آزار جسمی و بی‌توجهی نسبت به کودک را مورد سنجش و ارزیابی قرار می‌دهد. ۱۴ گویه جهت سنجش بدرفتاری روان‌شناختی (گویه‌های ۱ تا ۱۴)، ۱۱ گویه جهت سنجش بی‌توجهی و غفلت (گویه‌های ۱۵ تا ۲۵)، ۸ گویه برای آزار جسمی (گویه‌های ۲۶ تا ۳۳) و ۵ گویه برای آزار جنسی (گویه‌های ۳۴ تا ۳۸) بود که در پژوهش حاضر فقط از ۵ گویه آزار جنسی جهت تشخیص دقیق‌تر قربانیان بدرفتاری جنسی در دوران کودکی استفاده شد. هر یک از گویه‌های مقیاس فوق بر اساس لیکرت ۴ گزینه‌ای درجه‌بندی شده است. به این صورت که گزینه هرگز: نمره ۰، گاهی اوقات: نمره ۱، اکثر اوقات: نمره ۲ و گزینه همیشه (وجود مداوم آزار): نمره ۳ می‌گیرد. محمدخانی و همکاران (۲۰۰۳) ضریب آلفای کرونباخ را برای این پرسشنامه ۰/۹۲ به دست آوردند که نشان می‌دهد ضریب همسانی درونی بالایی دارد. هم‌چنین، ضریب آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های غفلت، بدرفتاری جسمی، بدرفتاری روان‌شناختی و بدرفتاری جنسی از ۰/۸۹ تا ۰/۷۹ بوده است. تمامی ضرایب محاسبه شده در سطح $P < ۰/۰۰۱$ معنادار بود. همسانی درونی زیرمقیاس بدرفتاری جنسی در پژوهش حاضر برابر با ۰/۸۸ به دست آمد.

مقیاس ترس از شفقت‌ورزی^۲ (FCS): این پرسشنامه یک مقیاس خودگزارشی ۳۸ گویه‌ای است که توسط گیلبرت و همکاران (۲۰۱۱) طراحی شده است. بدین صورت که نمره کل ندارد بلکه از سه خرده‌مقیاس ترس از شفقت به دیگران، ترس از شفقت به خود، و ترس از دریافت شفقت دیگران ساخته شده است (گیلبرت و همکاران، ۲۰۱۱). گویه‌های این ابزار در یک مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای (از هرگز موافق نیستم: ۰ تا کاملاً موافقم: ۴) نمره‌گذاری می‌شود. سازندگان پرسشنامه، همسانی درونی قوی با روش آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های ترس از شفقت به خود (۰/۹۲)، ترس از دریافت شفقت دیگران (۰/۸۵) و ترس از شفقت به دیگران (۰/۸۴)

^۱ Child Abuse Self- Report Scale

^۲ Fear of Compassion Scales

به‌دست آوردند. ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه بالا در ایران برای نخستین بار در صادق‌زاده و شاملی (۱۴۰۰) مورد بررسی قرار گرفت. دو گویه شماره ۹ و ۱۰ در فرایند تحلیل عاملی به شیوه مؤلفه‌های اصلی به دلیل بار عاملی پایین حذف گردیدند و تحلیل عامل تأییدی با استفاده از نرم افزار AMOS نیز مؤید مقیاس ۳۶ گویه‌ای بود. هم‌چنین، جهت بررسی روایی واگرا از مقیاس خودشفقت‌ورزی (SCS) و به منظور بررسی روایی همگرا از مقیاس افسردگی، اضطراب و استرس (DASS) و پرسشنامه پذیرش و عمل - نسخه دوم (AAQ-II) استفاده شد که همگی ضرایب حاکی از روایی بسیار خوب مقیاس بود (صادق‌زاده و شاملی، ۱۴۰۰). علاوه بر این، در پژوهش فوق‌الذکر مقدار آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های ترس از شفت‌ورزی به خود، ترس از دریافت شفت‌ورزی دیگران و ترس از شفت‌ورزی به دیگران به ترتیب ۰/۸۸، ۰/۸۲ و ۰/۷۳ به‌دست آمد. در پژوهش حاضر پایایی زیرمقیاس‌های ترس از شفت‌ورزی به خود، ترس از دریافت شفت‌ورزی دیگران و ترس از شفت‌ورزی به دیگران به روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۵، ۰/۸۸، ۰/۹۱ بود.

پذیرش و عمل - نسخه دوم^۱ (AAQ-II): نسخه اولیه این پرسشنامه به‌وسیله هایز و همکاران^۲ (۲۰۰۴) تدوین شد و شامل ۹ سؤال بود که روی یک مقیاس ۷ درجه‌ای لیکرت نمره‌گذاری می‌شد. آخرین نسخه این ابزار، حاوی ۱۰ سؤال با مقیاس ۷ درجه‌ای لیکرت (از «هرگز درست نیست» معادل نمره ۱ تا «همیشه درست است» معادل نمره ۷) است که توسط بوند و همکاران^۳ (۲۰۱۱) ساخته شد. در این پرسشنامه، پذیرش، اجتناب تجربه‌ای و عدم انعطاف‌پذیری روانی اندازه‌گیری می‌شود. در پژوهش بوند و همکاران (۲۰۱۱)، دو عامل «اجتناب تجربه‌ای» و «کنترل بر زندگی» استخراج گردید. اما به دلیل تفاوت زیاد بین نسبت ارزش ویژه عامل اول نسبت به عامل دوم و نبود تفاوت نظری و مفهومی بین آنها، در نهایت، یک ساختار تک عاملی تحت عنوان اجتناب تجربه‌ای برای این مقیاس گزارش گردید. عباسی و همکاران (۱۳۹۱) برای اولین بار در ایران به بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی پرسشنامه پرداختند. آنها برای این پرسشنامه ضرایب همسانی درونی و ضریب تنصیف را به ترتیب ۰/۸۹ و ۰/۷۱ گزارش نمودند. در نمونه حاضر همسانی درونی برابر با ۰/۷۸ به‌دست آمد.

1. Acceptance and Action Questionnaire-II

2. Hayes et al

3. Bond et al

بخشودگی بین فردی^۱ (IFI): این پرسشنامه توسط احتشامزاده و همکاران (۱۳۸۹) در ایران ساخته شد و دارای ۲۵ گویه با هدف سنجش میزان بخشودگی بین فردی و ابعاد آن در افراد مختلف طراحی گردید. مقیاس شامل سه مؤلفه (ارتباط مجدد و کنترل انتقام جویی، کنترل رنجش، درک و فهم واقع بینانه) و نمره کل می باشد که در پژوهش حاضر از نمره کل استفاده شده است. هریک از گویه های پرسشنامه بر اساس لیکرت ۴ گزینه ای از کاملاً مخالف: ۱ تا کاملاً موافق: ۴ درجه بندی شده است. در پژوهش احتشامزاده و همکاران (۱۳۸۹) جهت سنجش روایی مقیاس بخشودگی بین فردی از اجرای همزمان آن با خرده مقیاس بخشودگی در خانواده اصلی استفاده شد که همبستگی این دو مقیاس معنی دار به دست آمد. احتشامزاده و همکاران (۱۳۸۹) پایایی زیرمقیاس های ارتباط مجدد و کنترل انتقام جویی، کنترل رنجش، درک و فهم واقع بینانه را با روش آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۷۷، ۰/۶۶، ۰/۵۸ و برای نمره کل ۰/۸۰ به دست آوردند. در پژوهش سنگانی و همکاران (۱۳۹۷) پایایی این مقیاس به ترتیب برای مؤلفه های ارتباط مجدد و کنترل انتقام جویی، کنترل رنجش، درک و فهم واقع بینانه، ۰/۷۳، ۰/۶۲، ۰/۶۰ و برای نمره کل ۰/۶۸ به دست آمد. در این پژوهش ضریب همسانی ۰/۸۸ به دست آمد.

یافته های پژوهش

میانگین (انحراف استاندارد) سن گروه قربانی و عادی به ترتیب برابر ۲۳/۱۱ (۴/۶۱) و ۲۴/۰۳ (۴/۸۰) به دست آمد. همتا بودن دو گروه از نظر سن با استفاده از آزمون تی برای گروه های مستقل مورد بررسی قرار گرفت که نتایج به لحاظ آماری گویای همتا بودن دو گروه بود (۰/۱۴ $p > 0.05$). همچنین، دانشجویان هر دو گروه که سطح تحصیلات همگی کارشناسی بود از نظر متغیر کیفی وضعیت تأهل با استفاده از آزمون خی دو مورد مقایسه قرار گرفتند که نتایج نیز نشان دهنده عدم تفاوت دو گروه از لحاظ این ویژگی جمعیت شناختی بود. نتایج در جدول ۱ نشان داده شده است. همان طور که در این جدول مشاهده می شود ۷۴/۱۴ درصد شرکت کنندگان

^۱ Inter-Personal Forgiveness Inventory

گروه قربانی، مجرد و ۲۵/۸۶ درصد آنها متأهل بودند. در گروه عادی نیز ۶۳/۷۹ درصد مجرد و ۳۶/۲۱ درصد متأهل بودند.

جدول ۱. شاخص وضعیت تأهل شرکت‌کنندگان پژوهش

p	df	χ^2	درصد فراوانی	فراوانی	گروه	شاخص
۰/۰۹	۱	۲/۹۰	۷۴/۱۴	۸۶	قربانی	مجرد
			۶۳/۷۹	۷۴	عادی	
			۲۵/۸۶	۳۰	قربانی	متأهل
			۳۶/۲۱	۴۲	عادی	
			۱۰۰	۱۱۶	قربانی	کل
			۱۰۰	۱۱۶	عادی	

منبع: یافته‌های پژوهش

آمار توصیفی متغیرهای پژوهش به شرح جدول زیر نشان داد، به جز متغیر بخشایشگری، در سایر متغیرهای پژوهش، میانگین گروه قربانی بالاتر از گروه عادی است. بررسی چولگی و کشیدگی نیز نشان داد آماره آنها در محدوده مورد قبول بین +۱ تا -۱ قرار دارد.

جدول ۲. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش در دو گروه

کشیدگی	چولگی	انحراف معیار	میانگین	گروه	متغیر
-۰/۲۸	-۰/۴۸	۶/۱۸	۲۰/۱۶	قربانی	ترس از شفقت به دیگران
		۷/۹۰	۱۸/۲۱	عادی	
-۰/۲۷	۰/۳۷	۱۲/۷۲	۲۱/۸۰	قربانی	ترس از شفقت به خود
		۱۱/۹۴	۱۶/۴۶	عادی	
-۰/۷۸	۰	۱۰/۵۱	۲۳/۶۲	قربانی	ترس از دریافت شفقت دیگران
		۱۱/۲۰	۱۸/۹۷	عادی	
-۰/۴۴	۰/۳۹	۱۱/۳۵	۳۶/۹۵	قربانی	اجتناب تجربه‌ای
		۹/۸۸	۲۸/۲۲	عادی	
-۰/۳۹	۰/۰۶	۱۱/۴۹	۶۴/۰۹	قربانی	بخشایشگری
		۱۱/۷۹	۶۹/۴۶	عادی	

منبع: یافته‌های پژوهش

در ادامه، برای بررسی تفاوت بین دو گروه قربانی و عادی در ترس از شفتت‌ورزی، اجتناب تجربه‌ای و بخشایشگری از آزمون تحلیل واریانس چندمتغیری استفاده شد. ابتدا پیش‌فرض‌های آن مورد بررسی قرار گرفت. همگنی واریانس - کوواریانس از طریق آزمون ام‌باکس بررسی شد که نتایج گویای همگنی واریانس-کوواریانس بود ($F_{(1,230)} = 24/80$, Box's $M = 24/80$, $p = 0/06$, $F = 1/61$). همگنی واریانس سه متغیر نیز از طریق آزمون لوین بررسی شد که نتایج به شرح جدول ۳ نشان داد همگنی واریانس متغیرهای ترس از شفتت به خود ($F_{(1,230)} = 0/16$, $p > 0/05$)، اجتناب تجربه‌ای ($F_{(1,230)} = 1/11$, $p > 0/05$) و بخشایشگری ($F_{(1,230)} = 1/13$, $p > 0/05$) همگنی رعایت شده است. اما در متغیرهای ترس از شفتت به دیگران ($F_{(1,230)} = 9/68$, $p < 0/05$) و ترس از دریافت شفتت دیگران ($F_{(1,230)} = 4/86$, $p > 0/05$) همگنی رعایت نشده است. علی‌رغم عدم رعایت همگنی واریانس در دو متغیر مذکور، با توجه به تعداد برابر دو گروه و هم‌تاسازی افراد از نظر سن، وضعیت تأهل و تحصیلات، تحلیل واریانس چندمتغیری برای هر سه متغیر مورد بررسی قرار گرفت. همچنین به دلیل برقراری مفروضه همگنی ماتریس‌های واریانس-کوواریانس از آزمون لامبدای ویلکز برای بررسی معناداری اثرهای چند متغیری استفاده شد که نتایج حاکی از وجود تفاوت معنادار بین گروه‌ها بود ($F = 7/79$, $p = 0/001$ ، لامبدای ویلکز، $p = 0/15$).

جدول ۳. نتایج آزمون لوین

متغیر	F	df1	df2	p
ترس از شفتت به دیگران	۹/۶۸	۱	۲۳۰	۰/۰۰۲
ترس از شفتت به خود	۰/۱۶	۱	۲۳۰	۰/۶۹۳
ترس از دریافت شفتت دیگران	۴/۸۶	۱	۲۳۰	۰/۰۲۸
اجتناب تجربه‌ای	۱/۱۱	۱	۲۳۰	۰/۲۹۳
بخشایشگری	۱/۱۳	۱	۲۳۰	۰/۲۸۹

منبع: یافته‌های پژوهش

جهت مشخص شدن تفاوت دو گروه، آزمون تحلیل کوواریانس تک متغیری اجرا و نتایج آن در جدول ۴ گزارش شده که نشان می‌دهد بین دو گروه قربانی و عادی از لحاظ میانگین‌های ترس از شفتت به دیگران ($F=۴/۳۷, p=۰/۰۳۸$)، ترس از شفتت به خود ($F=۱۰/۸۸, p=۰/۰۰۱$)، ترس از دریافت شفتت دیگران ($F=۱۰/۶۰, p=۰/۰۰۱$)، اجتناب تجربه‌ای ($p=۰/۰۰۱$)، بخشایشگری ($F=۳۸/۹۷, p=۰/۰۰۱$) و تفاوت معناداری وجود دارد. مطابق با یافته‌های جدول زیر، دختران با سابقه بدرفتاری جنسی نمرات بیشتری در ترس از شفتت دیگران، ترس از شفتت به خود، ترس از دریافت شفتت دیگران، اجتناب تجربه‌ای و نمرات کمتری در میزان بخشایشگری نسبت به دختران بدون سابقه بدرفتاری جنسی دارند.

جدول ۴. نتایج آزمون تحلیل واریانس چندمتغیری متغیرهای پژوهش

متغیر	گروه	M	SD	SS	df	MS	F	p
ترس از شفتت به دیگران	قربانی	۲۰/۱۶	۶/۱۸	۲۲۰/۱۵	۱	۲۲۰/۱۵	۴/۳۷	۰/۰۳۸
	عادی	۱۸/۲۱	۸/۹۰					
ترس از شفتت به خود	قربانی	۲۱/۸۰	۱۲/۷۲	۱۶۵۶/۹۰	۱	۱۶۵۶/۹۰	۱۰/۸۸	۰/۰۰۱
	عادی	۱۶/۴۶	۱۱/۹۴					
ترس از دریافت شفتت دیگران	قربانی	۲۳/۶۲	۱۰/۵۱	۱۲۵۲/۲۵	۱	۱۲۵۲/۲۵	۱۰/۶۰	۰/۰۰۱
	عادی	۱۸/۹۷	۱۱/۲۱					
اجتناب تجربه‌ای	قربانی	۳۶/۹۵	۱۱/۳۵	۴۴۱۴/۴۱	۱	۴۴۱۴/۴۱	۳۸/۹۷	۰/۰۰۱
	عادی	۲۸/۲۲	۹/۸۸					
بخشایشگری	قربانی	۶۴/۰۹	۱۱/۴۹	۱۶۷۲/۹۷	۱	۱۶۷۲/۹۷	۱۲/۳۴	۰/۰۰۱
	عادی	۶۹/۴۶	۱۱/۷۹					

منبع: یافته‌های پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از مطالعه حاضر، مقایسه دختران با سابقه بدرفتاری جنسی و فاقد سابقه بدرفتاری جنسی در دوران کودکی از لحاظ میزان ترس از شفت‌ورزی، اجتناب تجربه‌ای و بخشایشگری بود. نتایج تحلیل واریانس چندمتغیری نشان داد بین نمرات دو گروه از نظر هر سه متغیر تفاوت

معنادار وجود دارد؛ به این معنا که دختران دارای سابقه بدرفتاری جنسی در دوران کودکی ترس از شفقت‌ورزی (نسبت به خود، نسبت به دیگران، نسبت به دریافت از دیگران) و اجتناب تجربه‌ای بیشتر و میزان بخشایشگری کمتری در مقایسه با دختران فاقد سابقه بدرفتاری جنسی در دوران کودکی دارند.

همان‌گونه که قبلاً ذکر گردید فقدان پژوهش‌های علمی پیرامون پیامدهای روان‌شناختی بدرفتاری جنسی در دوران کودکی منجر به ضرورت اجرای پژوهش کنونی گردید. لذا جهت تبیین یافته‌ها صرفاً به اندک تحقیقات نزدیک به متغیرهای پژوهش حاضر که در خارج از ایران اجرا شده است اشاره می‌شود. در زمینه تفاوت دو گروه از لحاظ ترس از شفقت‌ورزی، یافته پژوهش حاضر با تحقیقات گیلبرت (۲۰۱۱)، بویکین و همکاران (۲۰۱۸)، میرون و همکاران (۲۰۱۵)، اکزاور و همکاران (۲۰۱۵) و کربی و همکاران (۲۰۱۹) هم‌راستا است. در تبیین این یافته بهتر است از نظریه آسیب‌شناسی گرینبرگ مدد گرفت. در این نظریه، انسان‌ها به‌عنوان موجودات اجتماعی، برخوردار از ظرفیت همدلی و ارتباط با دیگران و خود هستند که به نشانه‌های دوستی، امنیت، مراقبت و تعلق حساس است. شناسایی این نشانه‌ها و توجه به آنها در هنگام رنج خود و دیگران برای مقابله مؤثر با شرایط دشوار، فرد را در برابر آسیب روانی محافظت می‌کند. در صورت بروز اشکال در احساس امنیت اجتماعی، فرد در روابط صمیمیتی احساس نمی‌کند و ممکن است از پذیرش شفقت به خود و دیگران محروم بماند. افزون بر این، اشکال در احساس امنیت اجتماعی می‌تواند به تصویر منفی از خود انجامیده و احساس شرم و انتقاد از خود را فعال کند. این احساسات منفی نه‌تنها تشکیل‌دهنده ادراک منفی از خود است، بلکه در توانایی‌ها و اعتماد فرد به ایجاد روابط حمایتی و پیوند با دیگران مداخله می‌کند. در تأیید این یافته می‌توان به پژوهش کربی و همکاران (۲۰۱۹) اشاره داشت که بیان نمودند در افراد با خودانتقادی بالا به دلیل تکیه صرف بر خویشتن، روند شفقت‌ورزی محدود می‌شود و از دیگرانی که می‌توانند نسبت به آنها شفیق باشند می‌ترسند. چراکه فکر می‌کنند در صورت نزدیک شدن به دیگران ممکن است جنبه‌هایی از آنها آشکار شود که خطر طرد شدن توسط سایرین را افزایش دهد (گیلبرت، ۲۰۱۵). چنین ترس‌هایی مزایای بالقوه روابط اجتماعی را از

بین برده و با افسردگی و اضطراب همراه است (گیلبرت و همکاران، ۲۰۱۳). از آنجا که در همه فرهنگ‌ها، خانواده و مراقبین اولیه کودک، عامل اصلی جامعه‌پذیری و اجتماعی شدن وی محسوب می‌شوند (ربانی خوراسگانی و مؤمنی‌راد، ۱۳۹۵)، چنانچه شرایط محیطی توأم با بدرفتاری‌های جنسی باشد، علاوه بر بروز آسیب در ریش سیستم امنیت کودک، زمینه ترس و شکل‌گیری اجتماع ناامن در وی را فراهم خواهد کرد. از این رو، همان‌گونه که یافته پژوهش حاضر نشان داد مفهوم شفقت به معنای واقعی آن در کودک به خوبی رشد نمی‌کند و پیامدهای روان‌شناختی آن از قبیل ترس از شفقت‌ورزی، اضطراب و حتی آسیب به خود در بزرگسالی گریبان‌گیر وی خواهد بود.

در زمینه دیگر یافته پژوهش پیرامون میزان اجتناب تجربه‌ای بیشتر دختران با سابقه بدرفتاری جنسی در مقایسه با دختران فاقد سابقه بدرفتاری جنسی در دوران کودکی می‌توان به هم‌راستایی با یافته پژوهش‌های مالر و همکاران (۲۰۱۵)، آلمن و همکاران (۲۰۱۴)، پلوسنی و همکاران (۲۰۰۴)، کوهن و همکاران (۲۰۰۶) و شنک و همکاران (۲۰۱۲) اشاره داشت. در تبیین یافته فوق، بهتر است مفهوم اجتناب تجربه‌ای به صورت شفاف‌تری تشریح گردد. اجتناب تجربه‌ای سازه‌ای مبتنی بر نظریه چارچوب ارتباطی^۱ است. بر طبق این نظریه، انسان‌ها یاد می‌گیرند در زندگی‌شان رویدادها و تجارب را به یکدیگر ربط دهند و به‌جای توجه به ویژگی‌های آن رویدادها، بر اساس ارتباطشان با رویدادهای دیگر پاسخ دهند. به این صورت، هر رویداد ممکن است به رویدادهای دیگر مرتبط باشد. برای مثال، اگر فردی در کنار دریاچه‌ای زیبا به هنگام غروب آفتاب در مراسم سوگواری شرکت کرده باشد، در آینده هنگامی که در پایان روز مجدداً در کنار دریاچه است احساس ناراحتی در او برانگیخته می‌شود. طبق این نظریه، هنگامی که افکار یا تظاهرات ذهنی یک رویداد تجربه می‌شود این ویژگی‌های رویداد است که به صورت لفظی خودشان را نشان می‌دهند. به‌عنوان مثال، وقتی با فردی در دوران کودکی بدرفتاری جنسی می‌شود فکر منفی «من موجود بی‌ارزشی هستم» در وی ایجاد می‌شود که به تدریج به این فکر به‌صورت هیجان منفی پاسخ می‌دهد. به مرور زمان، فرد برای رهایی از این هیجان‌ات، دست به تلاش برای اجتناب یا فرار از این موقعیت‌ها می‌زند. این اجتناب مطابق با نظریه دوام‌لی ماورر

1. Relation Frame Theory

به دلیل کاهش آثار منفی، تقویت شده و اجتناب را تداوم می‌بخشد (لیهی و همکاران^۱، ۲۰۱۲). لذا دور از انتظار نیست دخترانی که در دوران کودکی مورد بدرفتاری جنسی از سمت مراقبین یا افراد دیگر قرار گرفته‌اند با چنان تجارب استرس‌زا و هیجان‌های منجرانه‌ای روبرو شده‌اند که جهت کاستن از این هیجان‌ها، بدنظمی هیجانی را در خود شکل داده و با در پیش گرفتن راهبرد اجتناب تجربه‌ای در تلاش باشند از خاطرات و تجارب تلخ گذشته دوری گزینند. از این‌رو، تفاوت مشاهده شده بین دو گروه مورد مقایسه در پژوهش حاضر قابل انتظار بود.

نمرات پایین بخشایشگری در دختران با سابقه بدرفتاری جنسی دوران کودکی نسبت به گروه دختران بدون سابقه بدرفتاری جنسی نیز با نتایج پژوهش‌های لیندر و همکاران (۲۰۱۴)، مایو و همکاران (۲۰۰۸)، لیونز و همکاران (۲۰۱۰) بکنباچ و همکران^۲ (۲۰۰۷)، پیترس و همکاران^۳ (۲۰۱۲) و برنسکام (۲۰۱۸) مطابقت دارد. در تبیین یافته می‌بایست به راهبرد انطباقی و سازگارانه بودن بخشایشگری جهت مقابله با هیجان‌ها منفی توجه نمود. از آنجا که شکل‌گیری چنین راهبردی نیازمند کارکرد ارزشی سیستم خانواده است تا در آن جوّ ارزشی، فضای رشد و توسعه ارزش‌های انسانی از قبیل صمیمیت، اعتماد و بخشش فراهم گردد. دور از انتظار نخواهد بود دخترانی که در سیستم خانواده یا اطرافیان مورد بدرفتاری جنسی قرار می‌گیرند به‌جای یادگیری بخشیدن و بخشایشگری بذر تلافی و انتقام در آنان جوانه بزند. در تأیید این نکته می‌توان به پژوهش ورتینگتون و همکاران^۴ (۲۰۰۱) ارجاع نمود که دریافتند وابستگی معناداری بین بخشش و حمایت اجتماعی وجود دارد. بخشش یک پاسخ مفید به تجربه رنجیدن به‌جای اجتناب یا انتقام از فرد خطاکار است (ورتینگتون و کودن^۵، ۲۰۱۷). همان‌گونه که قبلاً مطرح شد میزان بخشش در افراد صدمه‌دیده در دوران کودکی به دلیل کمبود اعتماد و عزت نفس، کمتر از افراد عادی است. بی‌شک، اعتماد و عزت نفس پایین تنش‌هایی هم‌چون اختلال در کارکرد

1. Leahy et al

2. Beckenbach et al

3. Peets et al

4. Worthington et al

5. Worthington & Cowden

اجتماعی را به همراه دارد. بنابر باور پارگامنت و همکاران^۱ (۱۹۹۸) بخشودگی زمانی موفقیت- است که فرد با استفاده از یک روش مقابله‌ای انتقالی بتواند عقاید و ارزش‌هایش را مجدداً مورد بازنگری قرار دهد. در این صورت است که بخشودگی می‌تواند احساسات آزار، خصومت و رنجش را دور کند. حال با توجه به اختلال احتمالی در کارکرد اجتماعی افراد با سابقه بدرفتاری جنسی در دوران کودکی پایین بودن نمرات بخشایشگری نسبت به افرادی که سابقه بدرفتاری جنسی در دوران کودکی نداشته‌اند، دور از انتظار نیست.

در مجموع، پژوهش کنونی مؤید اندک پژوهش‌های پیشین اجرا شده در خارج از کشور پیرامون پیامدهای روان‌شناختی منفی و طولانی‌مدت تجربه بدرفتاری جنسی در دوران کودکی برای دختران است. نتایج نشان داد تأثیر چنین تجارب تلخی تا بدان جا ادامه دارد که دختران جوان را سال‌ها دچار ترس از شفقت‌ورزی نسبت به خود، اطرافیان و حتی نسبت به دریافت شفقت از سمت دیگران می‌کند و چه بسا اگر مداخله‌ای صورت نگیرد، احتمال دارد کیفیت زندگی زناشویی‌شان نیز تحت تأثیر قرار بگیرد. هم‌چنین، انتخاب راهبرد ناسازگارانه اجتناب تجربه‌ای و به‌کارگیری اندک از راهبرد بخشش بین‌فردی پیامدهای فوق‌الذکر را به مراتب شدیدتر خواهد نمود. لذا نتایج پژوهش حاضر، ضرورت اجرای برنامه‌های آموزشی و مداخله‌ای جهت کاهش اثرات منفی تجربه بدرفتاری جنسی دوران کودکی در مراحل ابتدایی رشدی کودک و قبل از شکل‌گیری و ماندگاری آسیب‌های روان‌شناختی را دوچندان می‌کند. از جمله برنامه‌های آموزشی و مداخله‌ای پیشنهادی مناسب در این زمینه، ارائه آموزش شفقت‌ورزی به کودکان قربانی بدرفتاری جنسی است که مطابق با پژوهش گیلبرت و پروکتر (۲۰۰۶) به دلیل خنثی نمودن سیستم تهدید ناشی از تجربه بدرفتاری و فعال شدن سیستم آرامش منجر به افزایش انعطاف‌پذیری عاطفی در آنان می‌شود. البته این پژوهش همانند سایر پژوهش‌ها عاری از محدودیت نمی‌باشد. از جمله محدودیت‌های مطرح در این زمینه، استفاده صرف از مصاحبه و پرسشنامه خودگزارشی گذشته‌نگر جهت تشخیص وجود سابقه بدرفتاری جنسی در دوران کودکی است که چه بسا نیازمند کنترل حافظه کاذب در شرکت‌کنندگان بود. هم‌چنین، محدود بودن جامعه آماری به دختران دانشجو که یک جنسیت در گروه خاصی از جامعه می‌باشند تعمیم

^۱. Pargament et al

نتایج را محتاطانه‌تر می‌کند. در آخر، مقطعی بودن پژوهش امکان بررسی نتایج در بازه زمانی طولانی را محدود می‌نماید. جهت رفع محدودیت‌ها، پیشنهاد می‌شود چنین پژوهشی در مکان‌ها، فرهنگ‌ها و بر روی اقشار مختلف جامعه اجرا شود. علاوه بر این، اجرای پژوهش‌های مداخلاتی جهت بررسی وضعیت متغیرهای پژوهش پس از اعمال مداخله مربوطه پیشنهاد می‌گردد.

منابع

- احتشام‌زاده، پروین، احدی، حسن، عنایتی، میرصلاح‌الدین و حیدری، علیرضا. (۱۳۸۹). ساخت و اعتباریابی مقیاسی برای سنجش بخشودگی بین فردی. *روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران*، ۱۶(۴)، ۴۴۳-۴۵۵.
- خواجه‌جوی‌کیا، هنگامه. (۱۳۸۷). بررسی عوامل موثر بر سوءرفتار نسبت به زنان متأهل مراجعه‌کننده به مرکز پزشکی قانونی شهر تبریز. *زن و مطالعات خانواده*، ۱(۲)، ۶۸-۴۷.
- ربانی خوراسگانی، علی و مؤمنی‌راد، فهیمه. (۱۳۹۵). بررسی عوامل تربیتی مؤثر بر جامعه‌پذیری فرزندان بر اساس روش تحلیل مضمون (مطالعه موردی دو گروه از مادران آسیب‌دیده شهر اصفهان). *پژوهش‌های جامعه‌شناسی معاصر*، ۵(۸)، ۶۷-۴۷.
- راهب، غنچه، اقلیما، مصطفی، عباسی کمرودی، مه‌ری و مجتبی، کفشگر. (۱۳۸۸). تأثیر روانی-اجتماعی کودک آزاری و نقش پلیس در پیشگیری از بروز آن. *انتظام اجتماعی*، ۱(۲)، ۸۱-۱۰۶.
- سنگانی، علیرضا، طالب‌زاده، محسن، جنگی، پریا، رامک، ناهید و همایونی، علیرضا. (۱۳۹۷). رابطه میزان پرخاشگری و خوددلسوزی با بخشایش مادریاران مراکز توانبخشی افراد کم توان ذهنی. *کودکان استثنایی*، ۱۸(۴)، ۳۱-۴۰.

صادق‌زاده، مرضیه و شاملی، لیلا. (۱۴۰۰). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی پرسشنامه ترس از شفقت (FCS). *پژوهش‌های نوین روانشناختی*، ۱۶(۶۱)، ۱۴۲-۱۲۷.

عباسی، ایمانه، فتی، لادن، مولودی، رضا و ضرابی، حمید. (۱۳۹۱). کفایت روان‌سنجی نسخه فارسی پرسشنامه پذیرش و عمل - نسخه دوم، روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی، ۲(۱۰)،

۸۰-۶۵

- Abasi, E., Fati, L., Molodi, R. & Zarabi, H. (2013). Psychometric properties of Persian version of acceptance and action questionnaire-II. *Psychological Methods and Models*, 2 (10), 65-80. (In Persian)
- Beckenbach, J., Giordano, F., Sells, J. & Tollerud, T. (2007). Sexual abuse and forgiveness: A regression analysis. *Professional Issues in Counseling, Summer*. Retrieved from <http://www.shsu.edu/~piic/summer2007/index.html>
- Bond, F. W., Hayes, S. C., Bear, R. A., Carpenter, K. M., Guenole, N., Orcutt, H. K., Waltz, T. & Zettle, R. D. (2011). Preliminary psychometric properties of the acceptance and action questionnaire-II: A revised measure of psychological inflexibility and experiential avoidance. *Behavior Therapy*, 42(4), 676-688.
- Boykin, D. M., Himmerich, S. J., Pinciotti, C. M., Miller, L. M., Miron, L. R. & Orcutt, H. K. (2018). Barriers to self-compassion for female survivors of childhood maltreatment: The roles of fear of self-compassion and psychological inflexibility. *Child Abuse & Neglect*, 76(2), 216-224.
- Branscome, R. E. (2018). The relationship between substance use problems, family communication, forgiveness, and male childhood sexual abuse. Dissertation & Theses in Ph.D., The University of North Carolina at Charlotte.
- Cohen, J. A., Mannarino, A. P. & Deblinger, E. (2006). *Treating trauma and traumatic grief in children and adolescents*. New York, NY: Guilford Press.
- Ehteshamzadeh, P., Ahadi, H., Enayati, M. S. & Heidari, A. (2011). Construct and validation of a scale for measuring interpersonal forgiveness. *Iranian Journal of Psychiatry & Clinical Psychology*, 16(4), 443-455. (In Persian)
- Gilbert, P. (2005). *Compassion and cruelty: A bio-psychosocial approach*. In P. Gilbert (Ed.), *Compassion: Conceptualizations, research and use in psychotherapy* (pp. 9-74). London: Routledge
- Gilbert, P. (2010). Compassion focused therapy [Special issue]. *International Journal of Cognitive Psychotherapy*, 3, 95-201.
- Gilbert, P. (2014). The origins and nature of compassion focused therapy. *British Journal of Clinical Psychology*. 53(1), 6-41.

- Gilbert, P. (2015). An evolutionary approach to emotion in mental health with a focus on affiliative emotions. *Emotion Review*, 7(3), 230-237
- Gilbert, P. (2019). Explorations into the nature and function of compassion. *Current Opinion in Psychology*, 28, 108-114.
- Gilbert, P., McEwan, K., Mitra, R., Franks, L., Richter, A. & Rockliff, H. (2008). Feeling safe and content: A specific affect regulation system? Relationship to depression, anxiety, stress, and self-criticism. *Journal of Positive Psychology*, 3(3), 91-182.
- Gilbert, P., McEwan, K., Gibbons L., Chotai S., Duarte J. & Matos. (2013). Fears of compassion and happiness in relation to alexithymia, mindfulness and self-criticism. *Psychology of Psychotherapy*, 85(4), 374-390.
- Gilbert, P., McEwan, K., Matos, M. & Ravis, A. (2011). Fears of compassion: Development of three self-report measures. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 84(3), 239-255.
- Gilbert, P., McEwan, K., Mitra, R., Richter, A., Franks, L., Mills, A., Bellew, R. & Gale, C. (2009). An exploration of different types of positive affect in students and patients with a bipolar disorder. *Clinical Neuropsychiatry: Journal of Treatment Evaluation*, 6(4), 143-135.
- Gilbert, P. & Procter, S. (2006). Compassionate mind training for people with high shame and self-criticism: Overview and pilot study. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 13, 353-379.
- Hayes, S. C., Strosahl, K., D., Wilson, K. G., Bissett, R. T., Pistorello, J., Toarmino, D. & et al. (2004). Measuring experiential avoidance: A preliminary test of a working model. *The Psychological Record*, 54, 553-578.
- Kelly, A. C., Leybman, J. M. & Gilbert, P. (2012). Social safeness, received social support, and maladjustment: Testing a tripartite model of affect regulation. *Cognitive Therapy and Research*, 36(6), 815-826.
- Khajavikia, H. (2009). A study of abuse factors against married women referred to the forensic medical center of Tabriz. *Journal of Woman & Study of Family*, 1(2), 47-68. (In Persian)
- Kirby, J. N., Day, J. & Sagar, V. (2019). The 'Flow' of compassion: A meta-analysis of the fears of compassion scales and psychological functioning. *Clinical Psychology Review*, 70, 26-39.
- Leahy, R. L., Tirsch, D. D. & Napolitano, L. A. (2012). Why is emotion regulation important? *Psychotherapy in Australia*, 19(1), 68.
- Lindert, J., Von Ehrenstein, O. S., Grashow, R., Gal, G., Braehler, E. & Weisskopf, M. G. (2014). Sexual and physical abuse in childhood is

associated with depression and anxiety over the life course: Systematic review and meta-analysis. *International Journal of Public Health*, 59, 359-372.

- Lyons, G. C. B., Deane, F. P. & Kelly, P. J. (2010). Forgiveness and purpose in life as spiritual mechanisms of recovery from substance use disorders. *Addiction Research and Theory*, 18(5), 528-543.
- Maio, G. R., Thomas, G., Fincham, F. D. & Carnelley, K. B. (2008). Unraveling the role of forgiveness in family relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 94, 307-319.
- Miron, L. R., Seligowski, A. V., Boykin, D. M. & Orcutt, H. K. (2016). The potential indirect effect of childhood abuse on post-trauma pathology through self-compassion and fear of self-compassion. *Mindfulness*, 7(3), 596-605.
- Miron, L. R., Sherrill, A. M. & Orcutt, H. K. (2015). Fear of self-compassion and psychological inflexibility interact to predict PTSD symptom severity. *Journal of Contextual Behavioral Science*, 4, 37-41.
- Mohammadkhani, P., Mohammadi, M., Nazari, M., Salavati, M. & Razzaghi, O. (2003). Development, validation and reliability of child abuse self-report scale (CASRS) in Iranian students. *Medical Journal of the Islamic Republic of Iran*, 17(1), 51-58.
- Müller, M., Vandeleur, C., Rodgers, S., Rössler, W., Castelao, E., Preisig, M. & Ajdacic-Gross, V. (2015). Posttraumatic stress avoidance symptoms as mediators in the development of alcohol use disorders after exposure to childhood sexual abuse in a Swiss community sample. *Child Abuse & Neglect*, 46, 8-15.
- O'Mahen, H. A., Karl, A., Moberly, N. & Fedock, G. (2015). The association between childhood maltreatment and emotion regulation: Two different mechanisms contributing to depression? *Journal of Affective Disorders*, 174, 287-295.
- Pargament, K. I., Smith, B. W., Koenig, H. G. & Perez, L. (1998). Patterns of positive and negative religious coping with major life stressors. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 37, 710-724.
- Peets, K., Hodges, V. E. & Salmivalli, C. (2012). Forgiveness and its determinants depending on the interpersonal context of hurt. *Journal of Experimental Child Psychology*, 114(1), 131-145.
- Pereda, N., Guilera, G., Forns, M. & Gómez-Benito, J. (2009). The prevalence of child sexual abuse in community and student samples: A meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, 29 (4), 328-338.
- Polusny, M. A., Rosenthal, M. Z., Aban, I. & Follette, V. M. (2004). Experiential avoidance as a mediator of the effects of adolescent sexual

- victimization on adult psychological distress. *Violence and Victims*, 19, 1–12.
- Rabbani, A. K. & Momenirad, F. (2016). Evaluation of educational factors affecting the socialization of children based on content analysis (The study two groups of mothers affected in Isfahan). *Two Quarterly Journal of Contemporary Sociological Research*, 5(8), 47-67. (In Persian)
- Raheb, G., Eghlima, M., Abbasi Kamroudi, M. & Kafshgar, M. (2009). The psycho-social impact of child abuse and the role of the police in preventing its occurrence. *Journal of Social Order*, 1(2), 81-106. (In Persian)
- Sadeghzadeh, M. & Shameli, L. (2021). Investigating the psychometric properties of the Persian version of the fear of compassion scale (FCS). *Journal of Modern Psychological Researches*, 16(61), 127-142. (In Persian)
- Sangani, A., Talebzadeh, M., Jangi, P., Ramak, N. & Homayouni, A. (2018). The role of aggression and self-compassion in the forgiveness of mother assistants at rehabilitation centers for people with intellectual disability. *Journal of Exceptional Children*, 18(4), 31-40. (In Persian)
- Shenk, C. E., Putnam, F. W. & Noll, J. G. (2012). Experiential avoidance and the relationship between child maltreatment and PTSD systems: Preliminary evidence. *Child Abuse & Neglect*, 36, 118-126.
- Ullman, S. E., Peter-Hagene, L. C. & Relyea, M. (2014). Coping, emotion regulation, and self-blame as mediators of sexual abuse and psychological symptoms in adult sexual assault. *Journal of Child Sexual Abuse*, 23(1), 74–93.
- World Health Organization. (2020). *Child maltreatment*. World Health Organization, Geneva. Available from: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs150/en/index.html>
- Worthington, E. L., Jr., Berry, J. W. & Parrott, L. III. (2001). Unforgiveness, forgiveness, religion, and health. In T. G. Plante & A. C. Sherman (Eds.), *Faith and health: Psychological perspectives*, The Guilford Press. pp. 107–138.
- Worthington Jr, E. L. & Cowden, R. G. (2017). The psychology of forgiveness and its importance in South Africa. *South African Journal of Psychology*, 47(3), 292-304.
- Xavier, A., Cunha, M. & Pinto Gouveia, J. (2015). Deliberate self-harm in adolescence: The impact of childhood experiences, negative affect and fears of compassion. *Revista de Psicopatología y Psicología Clínica*, 20, 41–49.

نویسنده

l.shameli@ardakan.ac.ir

لیلا شاملی

ایشان عضو هیأت علمی و استادیار گروه روان‌شناسی دانشگاه اردکان هستند و در حال حاضر به تدریس دروس تخصصی مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد رشته روان‌شناسی اشتغال دارند و در این حوزه دارای مقاله می‌باشند.